

Landskap: *Skåne* e. Upptecknat av: *Aug. L. Nordgren*
 Härad: *Onsjö, Färsta, M. Asbo* Adress: *Högsröd, Löberöd*
 Socken: *Hallaröd, Högsröd*, Berättat av: *Densamme*
 Uppteckningsår: *1941*. *Färingtofta* Född år *1882* i *Länghult, Hallaröd*.

Svar a: H. G. 17: Julgransen.

s. 1-16.

Hemgjorda julgranshållare s. 1-2, 11-13.

Stjärnor klippta av papper s. 3-4, 5-6.

Hembakade figurer s. 10. L. u. F. 22; 25.

Julgranspyrdnader s. 13-14.

Dans kring granen förekom ej s. 14-15.

Julgransphundring s. 15-16.

Konstgjort julträd förekom ej s. 16.

Jul-enar s. 16.

Landskap: Skåne Upptecknat av: Luz & Nordgren
 Härad: Östgö Trasta N. Aspa. Adress: Högsvid Löberöd
 Socken: Höllaröd Högsvid Färingstorp Berättat av: Densamme
 Uppteckningsår: 1941 Född år 1882 i Långhult, Höllaröd.

Härmed sändes 12 st anteckningsblad som
 svar å lista N. C. 18.

Deras 10 blad innehållande svar å samtliga
 frågor i L. 18. De övriga 2 bladen innehåller några
 julstjärnor i miniatyr sådana som de klipptes
 och tillverkades i mitt Morföraldra hem under
 min barndoms och ungdoms tid, vidare möter
 på en remsa som hängdes i gransen som prydnad
 samt även ett par skinn å guskällare sin
 julgransgus

ACC. N:R. M. 7122 : 1.

Landskap: *Skåne* Upptecknat av: *Aug. & Stenarson*
Härad: *ansjö Frorsa, M. Asbo* Adress: *Wägnärs Löberis*
Socken: *Hallnäs Högsnäs, Få* Berättat av: *Densamme*
Uppteckningsår: *1981* *ringtosta* Född år *1882* *Långhult, Hallnäs.*

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Illustrationer i sammanfatta gul grans
hållare av skåp på sådana som
gjordes och användes i mitt stoff för äldre
hem på 1890-talet i Långhult Hallnäs
socken.

Skriv endast på denna sida!

M. 7122 : 2.

olika typer å hängjorda gushållare till
Gulgran
hängjorda an stältråd

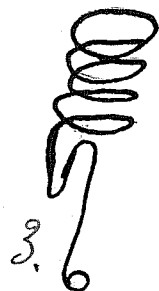
Spik

1

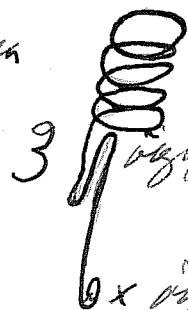

2.

Skallars
att klämma
an grenen

3.

3

vigyla att hänga på en gren

6 x vigyla att hänga äpple, eller potatis
använd med
silkepapper

4.

Hållare, köpt, av plåt
med spik att sätta i grenen

ACC. N:R. M. 7122 : 3.

Landskap: Skåne
Härad: Önsjö, Frosta, N. Asbo
Socken: Hallaröd, Högsröd, Fä-
Uppteckningsår: 1941 ringtofta
Upptecknat av: August Nordgren
Adress: Högsröd Lövris
Berättat av: Densamme
Född år 1882 Långhult, Hallaröd.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

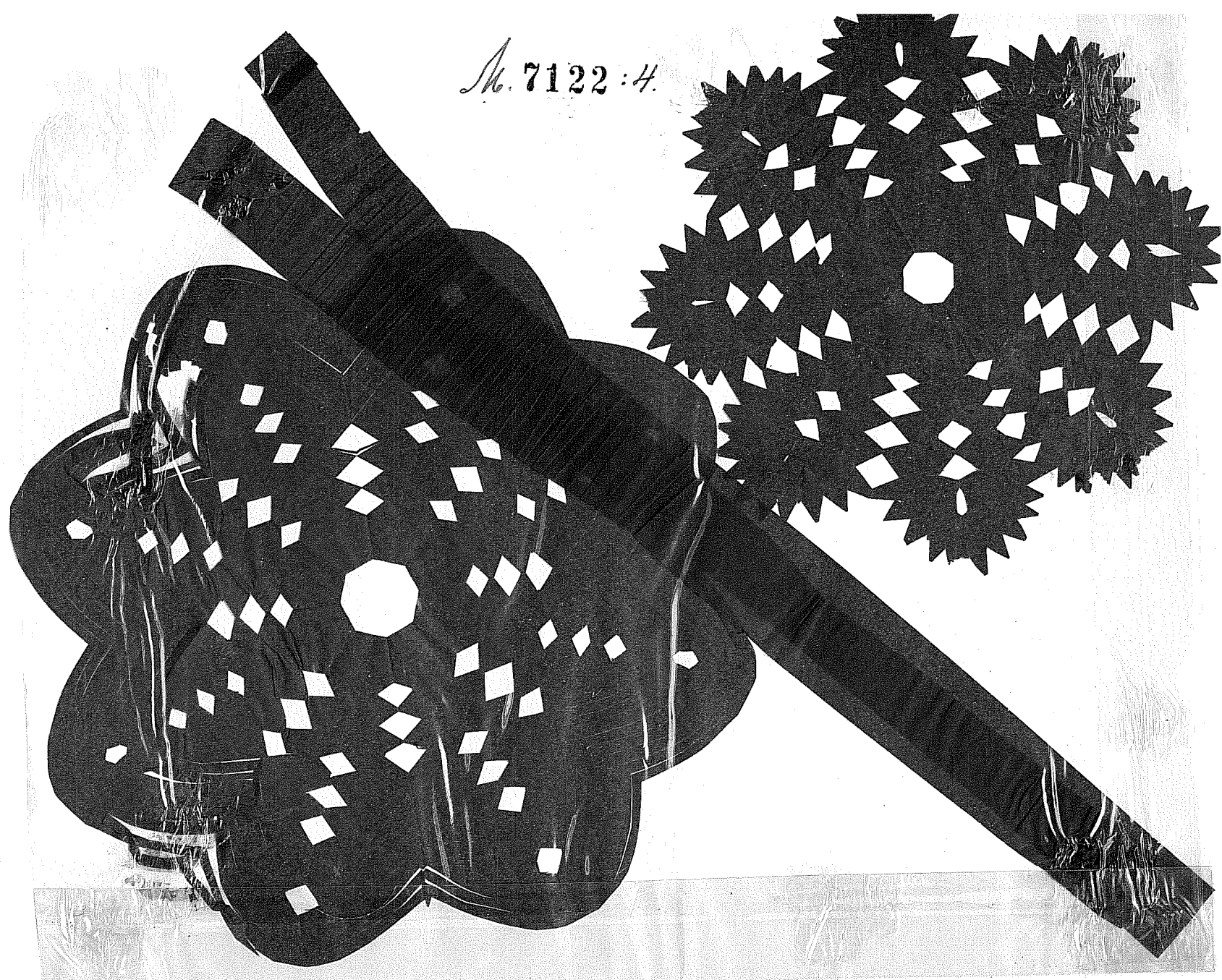
Härmed sänder jag 2 st miniatyrstjärnor
samt ett hand ^(remsa) av den sort som brukade
att hängas i julagranen, vilka typer
härstamma från mitt barndomsdräkter
i Långhult, i Hallaröds Socken.
Dessa stjärnor som användes i granen var
något större med större hål i mitten, och
brändes på mindre grenar.

julgrans stjärnor

Tillverkade
av August Nordgren

Skriv endast på denna sida!

No. 7122 : 4.

ACC. N:R. M. 7122:5

Landskap: *Skåne*

Upptecknat av: *Aug. L. Nordgren*

Härad: *Trarsha, Ansjö, N. Asbo*

Adress: *Hörsnäs Länsvärd*

Socken: *Hörsnäs, Hallaröds, Färingstofta*

Berättat av: *Densamme*

Uppteckningsår: *1941*

Född år *1882* i *Långhult, Hallaröds*

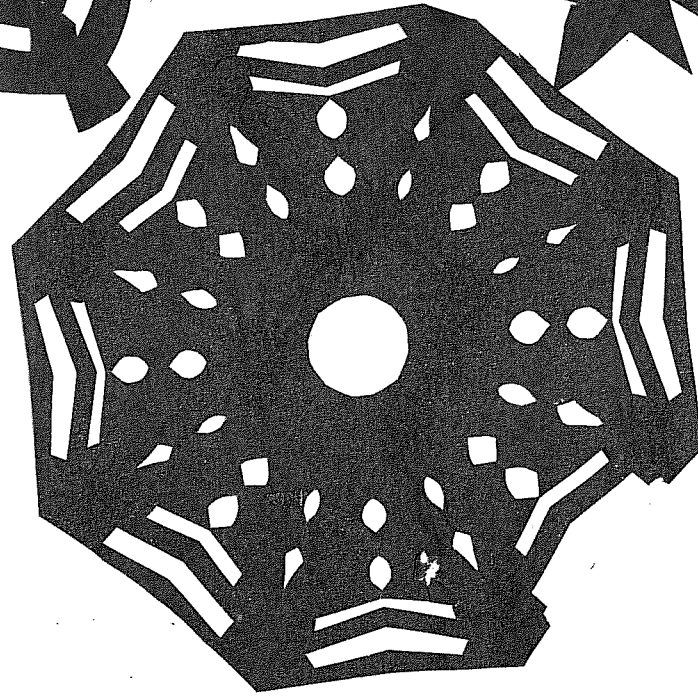
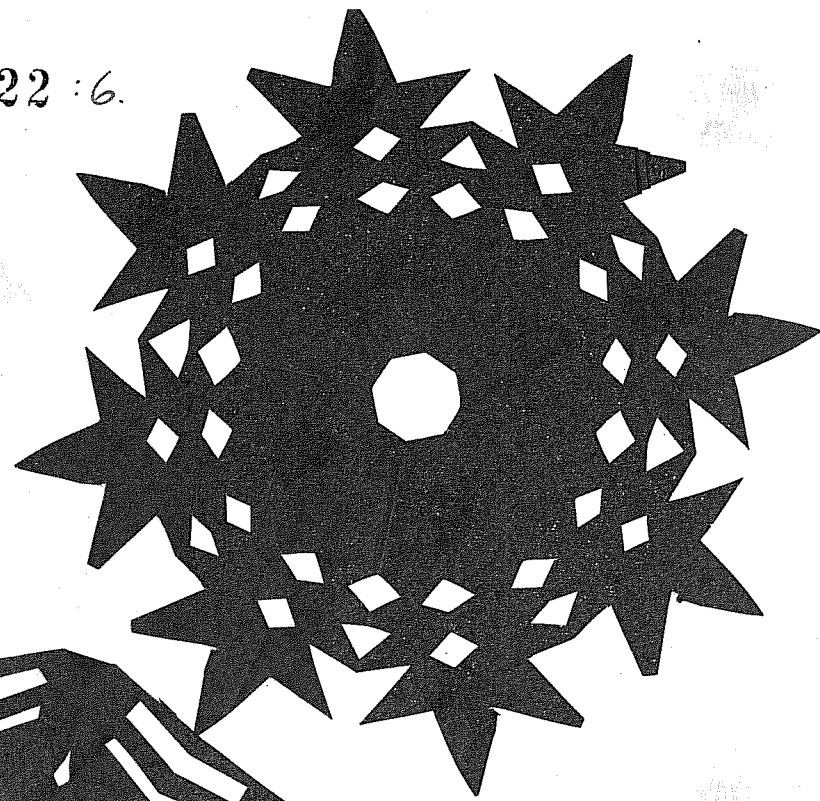
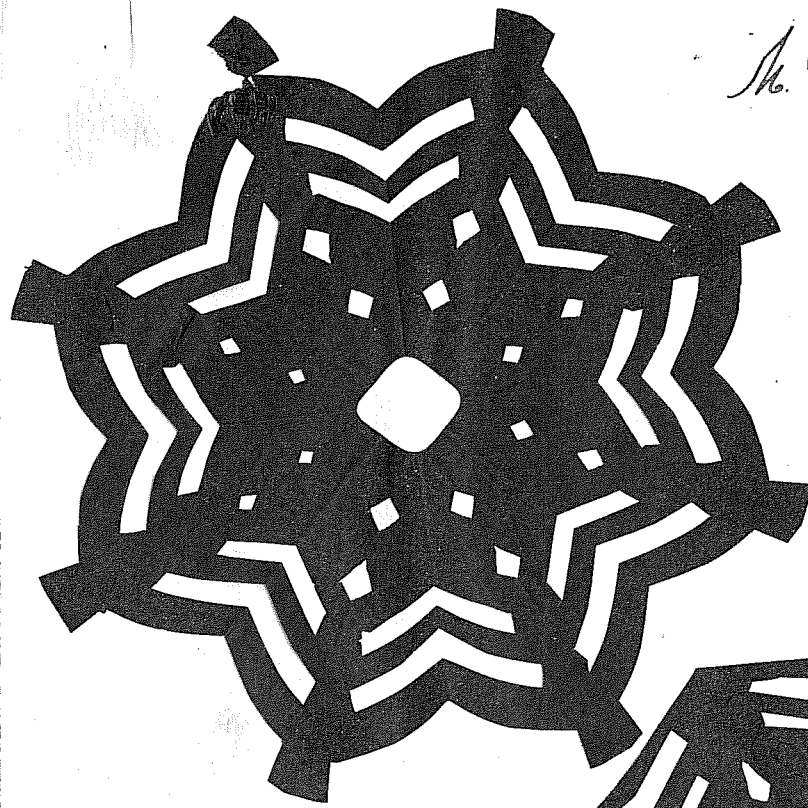
LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

*Har sänder jag 3 st miniatyrstjärnor
sådana som de tillverkades i mitt
Morföräldra hem i Långhult Hallaröds
socken*

*Tillverkade
av
Aug. L. Nordgren*

Skriv endast på denna sida!

No. 7122 : 6.

¹
N. E. 17.
julgranen

1) Kådet foto av julgran från gamla tiden
har jag ej, och är nog rätt svårt att skapa
också, här som fotoar apertur, i synnerhet
i hemmen ej var så vanligt för en 40 à 50
år sen. 2) Att skapa ett fotografi av en
julgran, eller flera kan nog låta sig göras
men det blir väl ej för än till nästa jul!
Jag hade då tänkt kläda en julgran så
mycket som möjligt, i full naturtroget
original. Lik en julgran i gamla stilen
klädd i hemgjord utstyrel, med pappers
rensar stjärnor av papper hemgjorda
ljuskällare m.m. samt stäende vid ändan
av ett lina bord med gammaldags duk
pålagd. Skulle vara det enda sätt att få
fram en naturtrogen kopia av en julgran
i klädd i gammal stil. Det är visserligen
föresat med en del extra besvär men det låter sig göras
i alla fall

3) Den första julgran jag minns var i mitt hem år 1886 jag var då 4 år gammal. Det var bara i ett och annat hem som julgranen användes då, först omkring 1896-1900 började sedan att mer utbreda sig, för att i våra dagar finnas i de flesta hem. I mitt Morföräldrahem började julgranen tas i bruk 1871. och vad min gamla Mor har berättat.

4) Julgranen skulle vara välväxt och fin, ej för tät, ej för klumpig, eller för gran barr, eller yvig, någon särskild lag som granen skulle kuggas på, eller om saul skulle kugga den, hade ingen betydelse. Far brukade kugga granen tills jag blev så stor så jag kunde göra det. I mitt Morföräldrahem brukade min Morbror göra det, numera får de som ej själva ha Granar

å egen mark, köpa den av återförsäljare.
Den dag som julaftan var brukade man
sätta upp granen i rummet på e. m. vid
2-3 tiden eller i så god tid, så den kans
att bli klädd och dekorerad i god tid
innan skymningen, och julaftanen gjorde
sitt inlägg.

5) Sam regel användes allmänt en fot av
trä till granen, vilken bestod av i fle-
sta fall, i kors lagda bräder som spi-
kats samman, samt ett hål i mitten
vari granen kilades fast, bräderna till
julgårans foten var ca 4 tum breda 60-70 c. m.
långa, samt spikade i kors, den mest an-
vända modellen, i bland före kom en fjök
planka med borsad hål i mitten, ibland
var julgårans fätkarna målade i grönt eller
blå färg, men ofta var de överkladda med

färgat silkepapper.

- 6) Granen kläddes i hemmagjorda papp-
gubbar, stjärnor och remsor av papper
kolor av. Bara lades nåtter, det mesta var
så kallad silkespapper i kulörta färger
remsorna krusades och gjordes fina med en
bordskniv så hängdes de på grenarna i
granen, och var då i färdigt skick omkring
30 cm långa samt dubbla, vidare häng-
des äpplen eller rättare bands på grenar-
na i granen, så skulle det va en hembä-
kad julagubbe eller karing i granen, så
gjus samt en hemgjord stjärna i
pappet, samt några bussar vit ull, i
granen i gamla tiden innan kamullen
blev sedman. Julagubben gjordes av pinne
deg med russin som maskerade ögon
och näsa, i bland men också på flera sätt
bredvid var
andra.

7) Ja, en stjerna av kulört papper brukades alltid att sättas i tappen av grannen. Stjernen var hemmagjord, den också.

8) Ljus hållare var i vanliga fall hemmagjorda, och tillverkade utesendels av ståt. Tråd, någon gång försöktes i vissa hem att binda ljusen fast i grenarna med vanlig tråd, deremot de hemmagjorda hållarna kunde bli både praktiska och bra i bland, de visades då om en pinne som hade ungefär samma grålek som ett ljus, så gjordes en ägla som hängdes över armen, en förlängning gjordes vidare på hållaren med en kråk eller ägla på den nedåt hängande änden. Vori bands ett äpple, eller en potatis som omvirades med ett silkespapper, detta utgjorde en lyngd medat så ljuset skulle kallas upprätt.

En annan modell gjordes att klämmnan vik-
tes dubbel och sattes fast på grenen, en
annan en liten äggla med ett stift eller
kardemulle som sattes in i grenen.

Su nyare data var de enkla ljuskällare
som köptes, och användes under åren 1890-1900
en liten kylra av tunn blockplåt som ljusk
sattes fast i. I botten av densamma var
ett litet hål var i ett spik eller kardemulle
sattes i grenen och in i grenen. Sen förbät-
rades hållarna. Det här ett spiket var löst
fast i hållarens botten. Några gamla mo-
deller av ljuskällare tror jag inte fins kvar
båda av ståltråd kan jag tillverka mo-
deller av ännu. Ljusen som användes till
julgranen bestod i bland av små hem-
ma tillverkade pruser som bands
eller fästes på grenarna direkt

De vare ungefär grova som en vanlig
klyertsån.

9) De olika prydnader som användes i
graven, och tillverkades för hand, var
pappersrumsor av kullört papper, som
klippes under en 50 cm längd, veks dubbla
och den nedre delen krusades med en
boeds kniv, ibland krusades halva rumsor
bredden var under 1,5 cm. Så har vi olika
sorters stjärnor som också klippes
av färgat papper, stjärnorna viks
papperet flera gånger, varvid hela
stjärnan blev färdig efter endast en klipp-
ning. Mönstren varierade i flera modeller.
Lampslöjor klippes efter samma me-
tod. Stjärnorna klippes ut ett hål
i mitten för att de skulle hängas
på grenarna. Jag har många gånger

deltagit i tillverkning av sådana
stjerner, så hade vi små papperskorgar
vari nätter lades, så allra främst den
stjerna som hängdes i kappen på graven.
Men i bland uphyses stjärnan mot en
hemma tillverkad flagga som fästes
i kappen av graven i stället. Man köpte
inga pyggnader i anledan, de enda saker
fåg minns som köptes var några så kallade
marknads karameller med silkepapper (papperskarameller)
vilka tillika med några grannläder
som var i graven, gämdes från år till år
på någon säker plats, ex i en gammal
kista eller skåp låda. Vissa saker
kunde i bland vara någon av barnens
privata tillhörigheter, men det mesta
var i regel gemen som sven som
10.) I mitt förhållande har jag aldrig läst

kring grannen, det hade varit till att skilja
grannen, och dess symbol, grannen hälls i vordnad
under hela julen. Det är senare tidens uppfinnning
med dans kring grannen, vilken sed har brukats
i mitt hem under alla år jag varit gift, när alla
barnen var hemma, nu är jag ensam och bruket
med dans kring grannen får då svika. Men betän förbliven i många hem
före närvarande

II) Julgransplundring brukade oundvikels att
företaga om Ikud, då alla de yngre familje-
medlemmar deltog deri. (I yngre tid företogs
(Dans först kring grannen innan plundring företogs.)
I gamla tiden plundrades grannen alla ättbara
saker lades i lika stora högar, och delades
lika mellan deltagarna. Ibland var god-
sakerna rätt hårt anlåtade innan plundringen
så överskottet som skulle delas blev ej sär-
skilt stort, därför gällde för de yngre medl under
julen att ha ett vaksamt öga på varann, så att

Ståget blev över i graven till julen var slut,
i bland brukade barnen dela ut högar av i blinda
då en av dem gick vänta ryggen till, en av de andra
pekade då på en höj i sänder och frågade vem
ska ha den, den andre sade då namnet på var
och en i tur och ordning tills alla fått var sin
höj, det förskam ej åtminstone var det sälsynt
att någon utomskäende inbjöds till jultjärnsplundring
(2) Står graven var plundrad, och ren för all grann-
låt, och åter så saker bars den ut på vedkärren
(veksten) där den höjgs i sänder och eldades upp
sedan. (3) Ståget kausgjort jultid har ej
förskammit i mitt, eller mina föräldrars hem
har ej heller sett det i något annat hem
i heller. (4) Julenar förskam mid dörrarna
var i gamla tiden innan skolskiftet, men
numera våra nog helt försvunnit om julen
då det ansågs påminna om sabb.